

Ammatilliset erityisoppilaitokset

Erityinen ja vaativa erityinen tuki -mitä ne ovat?

<https://www.youtube.com/watch?v=GC2FubxRaQw>

Erityinen tuki tarkoittaa yksilöllisiä järjestelyjä, joilla oppiminen onnistuu ja joita voidaan tehdä kaikissa toisen asteen oppilaitoksissa.

Vaativa erityinen tuki on laaja-alaisempaa ja monipuolisempaa tukea, joka edistää opiskelu- ja toimintakykyä kokonaisvaltaisesti. Vaativaa erityistä tukea tarjotaan lähinnä ammatillisissa erityisoppilaitoksissa.

Vaativa erityinen tuki-mitä se on?

- **Vaativa erityinen tuki tarkoittaa** laatua, yksilöllisiä ratkaisuja, pieniä ryhmäkokoja, henkilökohtaista ohjausta, tekemällä oppimista ja riittävää aikaa harjoitella
- **Tuen määrä on laaja ja tuki on yksilöllistä**
- **Vaativa erityinen tuki ei tarkoita** diagnoosia, vammaa tai ulospäin näkyvää erilaisuutta, vaan tuen tarvetta opinnoissa

Mitä tuki voi olla oppilaitosten käytännössä?

Erityinen tuki

- Lähtötasokartoitukset
- Suunnitelmallinen pedagoginen tuki
- Integroitu erityisopetus
- Joustava pienryhmäopetus tietyissä aineissa
- Tekemällä oppimisen painottaminen
- Yksilölliset, selkeämmät ohjeet
- Erityisopettaja samanaikaisopettajana
- Eriyttäminen ja erityiset opetusjärjestelyt
- Tukiopetus ja oppimispajat
- Eri tavat osoittaa osaaminen, esim. suulliset kokeet
- Erilaiset oppimisympäristöt

Vaativa erityinen tuki

- Yksilöllisen tuen tarpeen tunnistaminen
- Yksilöllinen ja laaja-alainen pedagoginen tuki
- Opiskelu aina pienryhmässä
- Tekemällä oppiminen ensisijaista
- Yksilölliset materiaalit ja kommunikaatiokeinot (selkokieli, kuvalliset ohjeet, viittomat ym.)
- Kokoaikainen erityisopettajan opetus
- Ohjaajan tai avustajan tuki tarvittaessa tai kokoaikaisesti
- Tuettu oppiminen työelämässä
- Monipuoliset työvaltaiset oppimisympäristöt
- Mahdollisuus tuettuun asumiseen

Arviointi ja osaamistavoitteet

- **Molemmissa tuen muodoissa** voidaan tarvittaessa mukauttaa arviointia tai poiketa ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista
- Opiskelija saa saman tutkintotodistuksen
- Perustutkintokoulutuksen jälkeen tavoitteena on työhön tai jatko-opintoihin siirtyminen

Tavallinen amis vai erityisamis?

Kuva: Ammattiopisto Specia, Marjaana Jauhiainen, opinto-ohjaaja

TUVA – tutkintokoulutukseen valmentava koulutus

- Koulutuksen laajuus on 38 viikkoa
- Opiskeluaika enintään 1 vuosi
- Kaikille yhteiset opinnot:
 - Opiskelu ja urasuunnittelutaidot -osa
- Valinnaiset opinnot:
 - vähintään 2 osaa tavoitteiden ja osaamistarpeiden mukaisesti

Kenelle TUVA?

- Koulutukseen osallistuvalla tulisi pääsääntöisesti olla peruskoulun päättötodistus tai todistus perusopetusta vastaavasta aiemmasta koulutuksesta
- Koulutus on tarkoitettu oppivelvollisuusikäisille sekä muille vailla toisen asteen tutkintoa oleville oppijoille, jotka tarvitsevat valmentavaa koulutusta ja jotka tarvitsevat opinnoissaan vaativaa erityistä tukea
- Tavoitteena on, että opiskelijalle kehittyvät valmiudet opiskella tutkintotavoitteisessa koulutuksessa

TUVA–koulutukseen hakeuduttaessa tulee olla

- ✓ riittävä suomen kielen taito
- ✓ riittävät opiskeluvalmiudet
- ✓ riittävä toimintakyky
- ✓ riittävä hyvinvointiosaaminen, että jaksaa opiskella ja oppia

TUVA–koulutuksen jälkeen hakeudutaan tutkintotavoitteiseen koulutukseen

Telma – työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus

- Koulutusta järjestetään ammatillisissa erityisoppilaitoksissa ja sellaisissa ammatillisissa oppilaitoksissa, joissa on vaativan erityisen tuen järjestämislupa.
- Opiskeluaika 1-3 vuotta henkilökohtaisen suunnitelman mukaisesti
- Koulutuksen laajuus on 60 osp (muodostuu kokonaan valinnaisista koulutuksen osista)

- Vahvistetaan hyvinvointia ja opiskeluvalmiuksia
- Hankitaan valmiuksia itsenäisempään elämään ja yhteiskunnan jäsenenä toimimiseen
- Harjoitellaan työelämässä tarvittavia taitoja
- TELMA –koulutuksen aikana on mahdollista suorittaa ammatillisen perustutkinnon osia tai osa-alueita

Kenelle telma?

- TELMA –koulutus kun tarvitset paljon tukea arjessa ja opinnoissa kun toimintakyky ja voimavarat eivät (vielä) riitä TUVA–koulutukseen
- Toimintakyvyn ja voimavarojen vahvistuttua on mahdollista hakeutua TUVA–koulutukseen sekä ammatilliseen perustutkintokoulutukseen

Vierailut ja tutustumiset

- Hakeutumista suunnitteleva voi tulla vierailukäynnille yksin, kotiväen, opettajan tai tukihenkilön kanssa
- Tarjolla myös erilaisia tapahtumia ja esittelyjä kuten avoimet ovet ja koulutusten virtuaaliset esittelyt
- Tutustumispäivien aikana tutustuja pääsee tutustumaan itseään kiinnostavaan koulutukseen, kuulee opiskeluvaihtoehtoista ja oppilaitoksesta

- Tutustumaan voi tulla 1-2 päivän ajaksi
- Sovimme erikseen tutustumisen kestosta ja käytännön järjestelyistä
- Osalla paikkakunnista on mahdollista päästä tutustumaan myös asuntolaan
- Tutustumispäivät ovat maksuttomia ja niiden aikana on voimassa tapaturmavakuutus

Koulutuskokeilut

- Koulutuskokeilija pääsee ryhmän mukana kokeilemaan, millaista ammatillisessa koulutuksessa on opiskella, kuulee opiskeluvaihtoehtoista ja oppilaitoksesta
- Kokeilun aikana arvioidaan koulutuskokeilijan toimintakykyä tiettyyn tutkintoon tai koulutukseen
- Selvitetään opinnoissa tarvittavaa tukea ja sopivia opiskeluvaihtoehtoja
- Koulutuskokeilusta annetaan kirjallinen palaute ja tehdään jatkosuunnitelma

- Koulutuskokeilu on kestoltaan yleensä viikon
- Koulutuskokeilun aikana on voimassa tapaturmavakuutus
- Osalla paikkakunnista pääsee kokeilun aikana asumaan myös asuntolassa
- Koulutuskokeilun rahoitusta varten haetaan Kelasta koulutuskokeilua ammatillisena kuntoutuksena. Luovissa ja Aitoon Hervannan toimipaikassa koulutuskokeilu on maksuton

Hakeminen

- Haku tapahtuu Opintopolun yhteishaussa 21.2.-21.3.2023 (haku sulkeutuu 21.3. klo 15)
- Hakemuksiin pitää toimittaa liitteet, joista ilmenee vaativan erityistuen tarve

- Opiskelijavalinnan liitteet yhteishaussa:
 - ✓ erityisen tuen suunnitelma, kuten HOJKS tai HOKS
 - ✓ terveydentilaa tai toimintakykyä kuvaava asiantuntijalausunto, mikäli tuen tarve opinnoissa johtuu terveydellisistä syistä tai muusta toimintarajoitteesta
 - ✓ aikaisemmat koulu- ja opiskelutodistusjäljennökset
- Hakemuksen liitteet tulee toimittaa 31.3.2023 klo 15 mennessä
- Liitteiden toimittamisesta hakija saa sähköpostiinsa ohjeet ja ne löytyvät oppilaitosten sivuilta

Linkit

Aitoon koulutuskeskus:

[Hakeminen ja tutustuminen - Aitoon koulutuskeskus \(aikk.fi\)](#)

[Opiskelu ja asuminen - Aitoon koulutuskeskus \(aikk.fi\)](#)

Ammattiopisto Luovi:

<https://luovi.fi/tutustu-ja-hae-luoviin/luovi-opiskelupaikkana/>

<https://luovi.fi/tutustu-ja-hae-luoviin/tule-tutustumaan/>

<https://luovi.fi/tutustu-ja-hae-luoviin/koulutukset/>

Kiipulan Ammattiopisto:

[https://kiipula.fi/Ammatilliset_perustutkinnot - Kiipula](https://kiipula.fi/Ammatilliset_perustutkinnot_-_Kiipula)

[https://kiipula.fi/Valmentavat_koulutukset - Kiipula](https://kiipula.fi/Valmentavat_koulutukset_-_Kiipula)

<https://kiipula.fi/ammattiopisto/hakijalle>

Kiitos ja tervetuloa tutustumaan!

- Aitoon koulutuskeskus, opinto-ohjaaja Taina Toivettula, puh. 050 5630090, taina.toivettula@aikk.fi
- Ammattiopisto Luovi, opinto-ohjaaja Hannele Pajuoja, puh. 040 3193528, hannele.pajuoja@luovi.fi (tuva ja telma)
- Ammattiopisto Luovi, opinto-ohjaaja Pia Tervonen, puh. 040 3193393, pia.tervonen@luovi.fi (ammattilliset perustutkinnot)
- Kiipulan Ammattiopisto, opinto-ohjaaja Outi Lahtinen, puh. 040 6584311, outi.k.lahtinen@kiipula.fi

